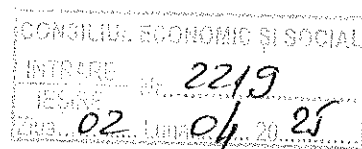

EXPUNERE DE MOTIVE

I. PREAMBUL

Rațiunea reglementării. Prezenta propunere legislativă are ca obiect modificarea art. 108 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare, în continuare „**Legea nr. 198/2023**”, având în vedere Decizia Curții Constituționale a României nr. 642 din 7 noiembrie 2024 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.82 alin.(1) din Legea educației naționale nr.1/2011, anterior modificării prin art. I pct.3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.69/2022 pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr.1/2011 și prorogarea unor termene, în continuare „**Decizia CCR nr. 642/2024**”, prin care **s-a constatat neconstituționalitatea prevederilor art. 82 alin.(1) din Legea educației naționale nr. 1/2011**, anterior modificării prin art. I pct.3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.69/2022 pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr.1/2011 și prorogarea unor termene, în continuare „**Legea nr. 1/2011**”.

Motivul declarării neconstituționale a normei prevăzute la art. 82 alin. (1) din Legea nr. 1/2011 a fost reprezentat de faptul că **bursele de performanță se acordau doar elevilor înmatriculați în unități de învățământ preuniversitar de stat**, creându-se astfel o vădită **discriminare** prin raportare la elevii școlarizați în cadrul unităților de învățământ preuniversitar particular și confesional.

Deși Decizia CCR nr. 642/2024 viza prevederile art. 81 alin. (1) din Legea nr. 1/2011, **problema de drept a cărei neconstituționalitate a fost statuată cu titlu definitiv de către instanța de contencios constituțional subzistă și sub imperiul Legii nr. 198/2023, în contextul în care discriminarea cu privire la alocarea bursei școlare subzistă**. Astfel, în continuare, Legea nr. 198/2023 **menține aceeași discriminare, în contextul acordării bursei de merit doar în favoarea elevilor din învățământul preuniversitar de stat**, discriminând în mod vădit elevii performanți din cadrul unităților de învățământ preuniversitar particular și confesional.

Ca atare, prezenta propunere legislativă urmărește o dublă finalitate: **(i) pe de-o parte, respectarea Deciziei CCR nr. 642/2024** în sensul punerii în acord a prevederilor art. 108 din Legea nr. 198/2023, având în vedere că nepunerea în acord a Deciziei nr. 642/2024 cu conținutul normativ al Legii nr. 198/2023, ar determina **o încălcare a autorității de lucru**

a personalității umane, valoare supremă garantată de art.1 alin.(3) din Constituție. **Recompensarea performanțelor** obținute de copiii și tinerii români în diferite domenii de studiu și activitate – științifice, culturale, artistice, sportive sau tehnologice – reprezintă o măsură concretă prin care statul recunoaște, încurajează și susține dreptul copiilor și tinerilor la educație și la libera dezvoltare a personalității umane și este, totodată o măsură aptă să asigure atingerea unui nivel cât mai înalt de educație și dezvoltare a societății românești în general. (par. 25)

Curtea reține, din cele referite mai sus, că nici Constituția și nici Legea nr.1/2011 nu operează niciun fel de distincție între învățământul de stat și cel particular sau confesional din perspectiva accesului la dreptul la educație (art.32) și la protecția copiilor și a tinerilor (art.49), criteriul utilizat de textul de lege criticat în prezenta cauză, și anume cel al apartenenței elevilor la o anumită formă de învățământ – cea de stat –, pentru acordarea bursei de performanță fiind astfel contrar normelor fundamentale anterior invocate. Acest criteriu creează o discriminare a elevilor aparținând învățământului particular și confesional acreditat în raport cu cei înscriși în învățământul de stat și nu poate fi justificat în mod obiectiv și rațional, neexistând nicio legătură cu scopul pentru care această bursă a fost instituită, scop reprezentat, pe de o parte, de recompensarea financiară a rezultatelor deosebite deja obținute în domeniile enumerate de lege și, pe de altă parte, de încurajarea copiilor și tinerilor să se pregătească, să participe la viitoare competiții sau concursuri de profil și să atingă performanța. (par. 32)

Prin urmare, Curtea constată că sistemul de finanțare a învățământului obligatoriu, astfel cum este reglementat prin Legea nr.1/2011, permite acordarea burselor de performanță prevăzute de lege de la bugetul de stat, astfel că nici măcar acest argument, al sursei de finanțare, nu poate justifica eliminarea copiilor și tinerilor înscriși în învățământul particular și confesional care au obținut performanțe înalte de la beneficiul lunar al bursei de performanță. (par. 39)

Totodată, argumentul potrivit căruia elevii înscriși la o formă de învățământ particulară nu ar putea beneficia de burse de performanță întrucât acestea se acordă din bugetele publice, de stat sau locale, în timp ce învățământul privat se bazează, în principal, pe surse private de finanțare, ar stabili un criteriu suplimentar implicat de discriminare, acela pe considerente de avere a părinților/tutorilor legali ai respectivilor elevi, ceea ce ar nesocoti, o dată în plus, normele cuprinse la art.4 alin.(2) și art.16 alin.(1) din Constituție. (par.40)

Cât privește noua lege a învățământului preuniversitar – Legea nr.198/2023 (...) În ceea ce privește bursa de merit, în privința căreia legiuitorul a stabilit la art.108 alin.(3), cu titlu de excepție, un quantum de 450 lei/lună pentru anul școlar 2023–2024 (regula fiind a stabilirii prin ordin al ministrului educației), acesteia i se aplică dispozițiile de principiu ale art.108 alin.(1), potrivit cărora se acordă elevilor din învățământul preuniversitar de stat obligatoriu. (par.47)

În contextul în care criteriul apartenenței la un tip de unitate de învățământ a fost constatat drept **irațional și vădit subiectiv**, doar prin unificarea regimului juridic al burselor de merit, **sub toate aspectele**, se va putea reține conformarea Legii nr. 198/2023 la imperativele constituționale

*

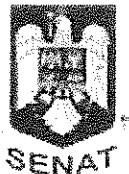
Având în vedere aceste considerente, vă propunem spre dezbatere și aprobare prezenta propunere legislativă.

În numele inițiatorilor,

Senator

Ștefan Pălărie

ROMANIA

Tabel semnături

Lege pentru modificarea și completarea art. 108 din

Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1	AUGHEL RAZVAN PAUL	USR	
2	ȘIȘOȘ ȘTEIN GHEORGHE	USR	
3	PUS VASILE CIPRIAN	USR	
4	GHINIEA CRISTIAN	USR	
5	CÎBU DEACONU RUXANU DA	USR	
6	FRUH ANA-CIMBRIA IOANA	USR	
7	Oprișoară Huzar	USR	

8	MÎNĂSCU CĂTĂLIN - EMIL	USR	
9	MILORETA ALEXANDRU	USR	
10	SPĂTĂRUC ȘIMONA	USR	
11	NEGEȘI EUGEN ROMUS	USR	
12	Stăvilă Gheorghe	USR	
13	DARĂU AMBROȘIE - IRINEU	USR	
14	ȘTEFĂNĂȘCU LORIANA	USR	
15	BULAI IULIAN	USR	
16			
17			
18			
19			
20			

ROMANIA

SENAT

Tabel semnături

Lege pentru modificarea și completarea art. 108 din

Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023

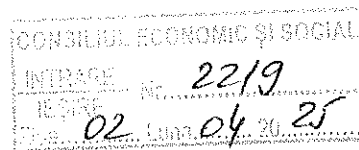
Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1	SIMITIŢIU ALEXANDRU	USR	
2	GIMBĂ GORGE	USR	
3	Simonet Ungureanu	USR	
4	BOTEZ MIHAI-CATALIN	USR	
5	BERESCU MONICA	USR	
6	ATANASIU CORINA	USR	
7	CRISTIAN BRIAN	USR	

BULAH IULIAN USR

8	VANUVA LUMIRU	USR
9	SENDROIU VLAD-IOAN	USR
10	PLUJAN ANDREI GEORGE	USR
11	STEFAN IULIAN ROSINA	USR
12	STELIAN ION	USR
13	LAZAR TEODOR	USR
14	PRUNA CRISTINA	USR
15	MORUSSU GEORGE	USR
16	WIETNER ADRIAN	USR
17	DANIEL BLAGA	USR
18	TANASE STEFAN	USR
19	MILAIU RADU-NICOLAE	USR
20	Rodiana Bogdan	USR

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

Camera Deputaților

Senat

LEGE

pentru modificarea art. 108 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023

Parlamentul României adoptă prezenta lege

Articol unic: Articolul 108 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 613 din 05 iulie 2023, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Elevii de la cursurile cu frecvență de zi din învățământul preuniversitar de stat, **particular și confesional** obligatoriu beneficiază de burse. Metodologia-cadru de acordare a burselor se aprobă, la propunerea Consiliului Național pentru Finanțarea Învățământului Preuniversitar, denumit în continuare CNFÎP, prin ordin al ministrului educației, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Cuantumul minim al burselor se aprobă prin hotărâre a Guvernului, inițiată de Ministerul Educației, la propunerea CNFÎP.”

2. Alineatul (15) se abrogă.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
Ciprian-Constantin Șerban

PREȘEDINTELE SENATULUI
Mircea Abrudean